

Mencia de Mendoza

MAVO | HAVO | ATHENEUM | GYMNASIUM | TTO

Examenreglement

en

**Programma van toetsing en afsluiting
(algemeen deel)**

**Algemene eisen profielwerkstuk
Afspraken mondelinge schoolexamens
Afspraken Set- en PO-cijfers bij doubleren, zakken,
overstappen en instromen
Afspraken rond afwezigheid LO en SOLO-project**

havo 4 en 5, vwo 4, 5 en 6

Vernieuwde Tweede Fase

INHOUDSOPGAVE

- Inhoudsopgave		2
- Inleiding		3
- Hoofdstuk 1	Examenreglement	4
- 1.1	Algemene bepalingen	4
- 1.2	Inhoud van het eindexamen	6
- 1.3	Het schoolexamen (SE)	7
- 1.4	Het centraal examen (CE)	11
- 1.5	Uitslag, herkansing, diplomering	14
- 1.6	Overige bepalingen	16
- Hoofdstuk 2	Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)	18
- 2.1	Algemene bepalingen	18
- 2.2	Regels omtrent vakken en onderdelen SE	18
- 2.3	Cijferbepaling	19
- 2.4	Herkansing en herexamen	20
- Bijlage 1	Algemene eisen profielwerkstuk (PWS)	22
- Bijlage 2	Afspraken mondeling schoolexamens (SET)	23
- Bijlage 3	Afspraken SET- en PO-cijfers bij doubleren, zakken, overstappen en instromen	24
- Bijlage 4	Afspraken rond afwezigheid LO en SOLO-project	25

INLEIDING

Het examen wordt afgenomen volgens de richtlijnen van de Vernieuwde Tweede Fase en de examenregeling is gebaseerd op het Eindexamenbesluit met aanvullingen zoals gepubliceerd in het 'Gele katern' van Uitleg (www.cfi.nl en www.examenblad.nl).

Het eindexamen havo en vwo bestaat uit:

- vakken met een schoolexamen (SE) én een centraal examen (CE),
- of vakken met alleen een SE:
 - het SE havo strekt zich uit over leerjaar 4 en 5 en het SE vwo over leerjaar 4, 5 en 6
 - In al deze jaren worden SET's in principe afgenomen in de 3 toetsweken, zoals die staan aangegeven in het 'belangrijke dataoverzicht eindexamenkandidaten' en in de jaarplanning op de website, www.mencia.nl ;
 - de CITO-kijk-/luistertoetsen worden eind januari afgenomen;

Met betrekking tot het examenjaar ontvangen de leerlingen de volgende documenten. Alle kandidaten dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van deze documenten.

- Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA):

- beschrijft de wettelijke voorschriften;
- geeft een volledige beschrijving van rechten en plichten;
- geeft nadere informatie met betrekking tot het examenjaar;
- geeft in bijlage 1 een overzicht van de algemene eisen m.b.t. het profielwerkstuk (PWS). Gedetailleerde informatie is beschikbaar via de ELO in Magister;
- geeft in bijlage 2 een overzicht van alle procedures en afspraken m.b.t. de mondelinge schoolexamens;
- geeft in bijlage 3 een overzicht van afspraken SET- en PO-cijfers bij doubleren, zakken, overstappen en instromen;
- geeft in bijlage 4 een overzicht van de afspraken rond afwezigheid en andere verplichtingen bij Lichamelijke Opvoeding (LO) en het SOLO-project.

- Programma van toetsing en afsluiting (PTA):

- algemeen deel:

In deze uitgave treft u het algemene deel van het PTA aan. Hierin staat hoe het SE wordt geregeld binnen de school.

- uitgewerkt deel:

Voor het schooljaar 2021-2022 en de daarop volgende schooljaren zijn in het op de site te vinden uitgewerkte PTA alle gegevens gedetailleerd vermeld. Het document beschrijft vakspecifieke SE-regels. Per vak en per toets wordt aangegeven:

- de leerstof en de geëxamineerde domeinen;
- de wijze van afname (schriftelijk, mondeling);
- de duur;
- de weging van het cijfer in het eindcijfer SE.

- Examendraaiboek:

Hierin wordt de gang van zaken beschreven bij het CE. Dit wordt uitgereikt uiterlijk 1 week voor aanvang van het CE tijdens de verplichte exameninstructie.

- Rooster voor elk SE:

Per vak en per toets worden tijden en plaatsen van afname aangegeven. Dit wordt voorafgaand aan elke toetsweek gepubliceerd op de website.

HOOFDSTUK 1 EXAMENREGLEMENT

1.1 ALGEMENE BEPALINGEN

art.1. Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting (PTA)

1. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks vóór 1 oktober het examenreglement vast. De volgende documenten maken integraal deel uit van dit reglement
 - PTA;
 - Algemene eisen PWS (bijlage 1);
 - Afspraken mondeling schoolexamen (bijlage 2);
 - Afspraken SET en PO-cijfers bij doubleren, zakken, overstappen en instromen (bijlage 3);
 - Afspraken rond afwezigheid bij LO en SOLO-project (bijlage 4).
2. Het examenreglement, het PTA en het PTA per vak worden door de rector vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie en via de website gepubliceerd.
3. De organisatie van het eindexamen is in handen van de eindexamensecretaris.
4. De rector kan bevoegdheden mandateren.
5. In alle gevallen waarin de organisatie of het reglement niet voorziet beslist de rector.

art.2. Inhoud van het Examenreglement

1. Het examenreglement is vastgesteld conform het eindexamenbesluit VO.
2. In geval regels van deze regeling in tegenspraak zijn met het eindexamenbesluit vwo-havo prevaleert het eindexamenbesluit.
3. Waar in dit reglement de kandidaat met "hij" wordt aangeduid, wordt ook "zij" bedoeld.

art.3. Toelating tot het eindexamen

1. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Een eindexamenkandidaat kan slechts toegelaten worden tot het CE als het SE is afgerond.

art.4. Afnemen eindexamen

1. De examencommissie bestaat uit 5 leden, te weten de afdelingsleider mavo bovenbouw, de afdelingsleider havo bovenbouw, de afdelingsleider vwo bovenbouw, de afdelingsleider tto-bovenbouw en de examensecretaris.
 - a. De examencommissie doet de rector een voorstel voor een examenreglement en een PTA.
 - b. De examencommissie borgt de kwaliteit van het schoolexamen.
 - c. De examencommissie stelt richtlijnen en aanwijzingen op om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen.
 - d. De examencommissie doet bij bijzondere gevallen of onregelmatigheden een voorstel aan de directeur die de uiteindelijke beslissing neemt.
 - e. De examencommissie behandelt klachten over het schoolexamen en geeft een advies aan de directeur.
 - f. In het geval dat de directeur wil afwijken van het voorstel en of advies van de examencommissie, wordt dit schriftelijk gemotiveerd en gedeeld met de examencommissie en de DR.
2. De rector wijst één van de personeelsleden van de school aan tot eindexamensecretaris.
3. De rector heeft een aantal bevoegdheden m.b.t. de uitvoering van het examen gemandateerd aan de afdelingsleider. Eindexamenkandidaten kunnen bij de afdelingsleider terecht voor:
 - algemene informatie over het examen;
 - aanvraag vrijstelling;

- verzoeken om herkansing van onderdelen van het SE;
 - verzoeken om herkansing CE;
 - inzage in examenwerk;
 - verklaringen over een afgelegd examen;
 - verzoeken om afwijking van de wijze van examineren;
 - verzoeken om spreiding van het examen.
4. Bij klachten omtrent het schoolexamen kan beroep worden aangetekend bij de examencommissie, die hierover een advies zal uitbrengen aan de rector. De rector zal binnen 5 werkdagen een besluit nemen.

art. 5. Onregelmatigheden

1. Indien een eindexamenkandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de rector maatregelen nemen. Alvorens een besluit daartoe te nemen hoort de rector de eindexamenkandidaat en/of zijn wettelijk vertegenwoordiger.
2. De maatregelen bedoeld in lid 1 die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1,0 voor een toets van het SE of het CE;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het SE of het CE;
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegd deel van het SE of het CE;
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de rector aan te wijzen onderdelen. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het CE, legt de eindexamenkandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het CE, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.
3. Het besluit waarbij een in lid 1 bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de eindexamenkandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de eindexamenkandidaat. In de schriftelijke mededeling wordt gewezen op het bepaalde in artikel 6.

art. 5.a Onregelmatigheden bij IB-onderdelen

1. Voor TTO-leerlingen gelden onderdelen van het IB-Diploma Programme als verplicht examenonderdeel voor het vak Engels, zoals beschreven in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Voor deze onderdelen geldt niet het in artikel 5 gestelde. Indien een examenkandidaat zich ten aanzien van enig deel van het IB-Diploma Programme aan enige onregelmatigheid schuldig maakt, kan de rector beslissen deze leerling uit te sluiten van het gehele IB-examen. Alvorens een besluit daartoe te nemen hoort de rector de eindexamenkandidaat en/of zijn wettelijk vertegenwoordiger.

art. 6. Commissie van Beroep

1. De eindexamenkandidaat kan tegen een maatregel die de rector treft na constatering van een onregelmatigheid in beroep gaan bij de door het bestuur van Librëon vastgestelde Commissie van Beroep, adres:

Librëon
t.a.v. Commissie van Beroep voor de Examens
Van Riebeecklaan 2
4818 EB Breda.

2. Het beroep dient schriftelijk te worden ingesteld bij de Commissie van Beroep binnen 5 werkdagen nadat de beslissing van de rector aan de eindexamenkandidaat bekend is gemaakt.
Indien beroep is ingesteld tegen ontzegging van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het examen, is de eindexamenkandidaat gerechtigd hangende het beroep aan nog volgende toetsen van het SE of CE deel te nemen.
3. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. Indien de commissie bij haar beslissing tot het oordeel komt dat de eindexamenkandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen, stelt zij vast op welke wijze dit zal geschieden, onverminderd het gegeven dat een hernieuwd examen dat betrekking heeft op een of meer onderdelen van het CE slechts kan worden afgelegd door de eindexamenkandidaat in een volgend tijdvak van het CE.
4. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de eindexamenkandidaat en/of, indien de kandidaat minderjarig is, zijn wettelijk vertegenwoordiger aan de rector en aan de inspectie.

1.2 INHOUD VAN HET EINDEEXAMEN**art.7. Examenprogramma**

1. Het eindexamen omvat:
 - de vakken van het gemeenschappelijke deel;
 - de vakken van het profieldeel;
 - vakken en andere programmaonderdelen van het vrije deel;
 - de rekentoets.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken

art. 8. Eindexamenvakken

1. De eindexamenkandidaat kiest, met inachtneming van dit hoofdstuk, in welke vakken hij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.
2. De eindexamenkandidaat kan voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen.

1.3 HET SCHOOLEXAMEN (SE)**art.9. Inrichting SE**

1. Het SE begint voor een aantal vakken al in de vierde klas.
2. Het SE bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het SE zoals gedocumenteerd in een door bevoegd gezag gekozen vorm. Het SE strekt zich uit over alle vakken waarin de

eindexamenkandidaat eindexamen aflegt en wordt ingericht overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk in het PTA is aangegeven.

3. Het eindexamen bestaat voor een aantal vakken uit:

- **uitsluitend SE:**

havo	informatica, maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (CKV), lichamelijke opvoeding, Natuur, Leven en Technologie (NL&T), wiskunde D
vwo	informatica, maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (CKV), lichamelijke opvoeding, Natuur, Leven en Technologie (NL&T), wiskunde D

- **SE én CE:**

havo	Nederlands, Engels, Frans, Duits, geschiedenis, aardrijkskunde, economie, bedrijfseconomie, maatschappijwetenschappen, wiskunde A, wiskunde B, natuurkunde, scheikunde, biologie, tekenen, muziek.
vwo	Nederlands, Engels, Latijn, Grieks, Frans, Duits, geschiedenis, aardrijkskunde, economie, bedrijfseconomie, filosofie, wiskunde A, wiskunde B, wiskunde C, natuurkunde, scheikunde, biologie, tekenen, muziek.

4. Het SE havo/vwo bestaat voor elk vak uit toetsen en/of praktische opdrachten. Zie voor een overzicht van alle toetsen en/of praktische opdrachten het uitgebreide PTA per vak, gepubliceerd op de website.
5. Het SE havo/vwo omvat mede een PWS. Zie voor algemene bepalingen omtrent het PWS bijlage 1. Gedetailleerde informatie is beschikbaar via de ELO in Magister.
6. Voor het afnemen van onderdelen van het SE worden toetsweken georganiseerd.
7. De herkansingsregeling is opgenomen in het PTA, hoofdstuk 2.4.
8. Het SE wordt ten minste één week voor de aanvang van het CE afgesloten. Indien als gevolg van een onnauwkeurigheid, onachtzaamheid of nalatigheid van de eindexamenkandidaat zelf of zijn wettelijke vertegenwoordiger het SE één week voor aanvang van het eerste tijdvak van het CE niet is afgerond, heeft de eindexamenkandidaat geen toegang tot het CE van welk vak dan ook.
9. Als een eindexamenkandidaat het SE voor één of meer vakken van het CE door buitengewone omstandigheden niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, wordt hij in de gelegenheid gesteld het SE in dat vak af te sluiten na de aanvang van het eerste tijdvak, maar vóór het CE in dat vak.
10. De afspraken m.b.t. de mondelinge SET's staan in bijlage 2. De eindexamenkandidaat en examinerator kunnen van tevoren overeenkomen of het gesprek wordt opgenomen met geluidsopnameapparatuur, of dat tijdens het mondeling een door de school aan te wijzen assessor aanwezig is.
11. Het schoolexamen dient te zijn afgesloten voordat de definitieve cijferlijst van het SE aan de kandidaat wordt uitgereikt. In de jaarplanning op de website is deze datum vermeld. Alleen in uitzonderingsgevallen kan de kandidaat het schoolexamen – na goedkeuring door de rector –afsluiten uiterlijk één werkdag voordat de school de schoolexamenresultaten moet doorgeven aan DUO.

art.10. Beheer examendossier.

Het examendossier omvat al het werk dat de leerlingen maken in het kader van het SE. De verantwoording voor het beheer van de verschillende onderdelen van het examendossier is als volgt geregeld:

- de examensecretaris is verantwoordelijk voor het centraal beheer per leerling van een overzicht van de gevolgde vakken met de bijbehorende studielast en de resultaten van de afgelegde SE-onderdelen;

- de docent is verantwoordelijk voor het registreren van de behaalde resultaten in Magister;
- de decaan is gemandateerd verantwoordelijk voor het beheer van het dossier "oriëntatie vervolgonderwijs" (OVO);
- zowel schriftelijke als digitale SET's worden door de vaksectie bewaard tot een half jaar na de datum die op het diploma vermeld staat;
- van elke toets wordt door de vaksectie de opgaven, een correctiemodel en de waardering bewaard;
- de eindexamenkandidaat draagt de verantwoordelijkheid voor het beheer van de persoonlijke dossiers, zoals het leesdossier, het kunstdossier, etc.;
- de eindexamenkandidaat en/of zijn wettelijk vertegenwoordiger tekenen binnen een week (vijf schooldagen) na het uitreiken van de SET-lijst bij de examensecretaris bezwaar aan indien zij een fout constateren op deze SET-lijst.

art.11. Mededeling cijfers SE

Voor de aanvang van het CE maakt de rector aan de eindexamenkandidaat de definitieve cijferlijst bekend met daarop:

- welke cijfers hij heeft behaald voor het SE;
- de beoordeling van de vakken of onderdelen waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.

De definitieve cijferlijst wordt ondertekend door de rector en de examensecretaris. De eindexamenkandidaat tekent voor ontvangst van de definitieve cijferlijst van het SE. De kandidaat voor het examen gymnasium tekent hiermee ook voor het officieel opgaan voor het examen gymnasium, zie hoofdstuk 1.5 artikel 19.2.

art.12. Verhinderung / Te laat inleveren / Niet naar behoren afronden

1. Het SE dient te zijn afgesloten voor de aanvang van tijdvak 1 van het CE (zie art.9, lid 8). Indien een eindexamenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd het SE tijdig af te ronden voor aanvang van het eerste tijdvak van het CE, stelt de rector een nieuw tijdstip ter afronding van het SE vast. In laatstgenoemd geval mag het bevoegd gezag de eindexamenkandidaat in de gelegenheid stellen het SE in dat vak af te sluiten na de aanvang van het eerste tijdvak, maar voor het CE in dat vak.
2. Alle kandidaten zijn verplicht, alle voor hen vastgestelde proeven van het SE af te leggen. Op een eindexamenkandidaat, die zich aan enig onderdeel van het SE onttrekt of zonder geldige reden bij een onderdeel van het SE afwezig is, zijn de bepalingen van hoofdstuk 1 art. 5 van toepassing.
3. Indien een eindexamenkandidaat door ziekte of om een andere dwingende reden, niet veroorzaakt door onnauwkeurigheid, onachtzaamheid of nalatigheid van de eindexamenkandidaat of zijn wettelijke vertegenwoordiger, verhinderd is aan een onderdeel van het SE deel te nemen, stelt hij of zijn wettelijke vertegenwoordiger de afdelingsleider of de eindexamensecretaris zo vroeg mogelijk vóór de aanvang van bedoelde toets, of ander onderdeel van het SE, in kennis van deze verhindering en de reden(en) daarvoor.
4. De afdelingsleider onderzoekt de mogelijkheid de eindexamenkandidaat volgens de geldende regels op de vastgestelde tijd, doch op een andere dan de vastgestelde plaats het onderdeel van het SE te laten afleggen; is naar zijn oordeel deze mogelijkheid in redelijkheid aanwezig, dan wordt aan de eindexamenkandidaat geen uitstel van bedoeld onderdeel van het SE toegestaan.
5. Indien de rector, gehoord de afdelingsleider, overtuigd is van de onmogelijkheid voor de eindexamenkandidaat een onderdeel van het SE op vastgestelde plaats en tijd af te leggen, dan verleent hij de eindexamenkandidaat uitstel; hij stelt de betrokken examinator hiervan direct in kennis en deelt in overleg met de examinator de eindexamenkandidaat en/of zijn wettelijke vertegenwoordiger mee, wanneer en waar het uitgestelde onderdeel van het SE afgelegd dient te

worden. In geval van ziekmelding van een eindexamenkandidaat heeft de afdelingsleider het recht

- een controlerend geneesheer in te schakelen;
- een huisbezoek bij de betreffende eindexamenkandidaat af te (laten) leggen;
- een medische verklaring te verlangen.

Indien het bericht van verhindering, als bedoeld in artikel 12.3, niet vóór de aanvang van het onderdeel van het SE wordt gegeven, dient de eindexamenkandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger tevens genoegzame bewijzen te leveren van de onmogelijkheid vóór de aanvang van het onderdeel van het SE bedoeld bericht te geven; zonder deze bewijzen verleent de afdelingsleider het verlangde uitstel niet.

6. Een eindexamenkandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de eindexamenkandidaat beoordeelt de toezichthouder of de eindexamenkandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Indien de eindexamenkandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de rector of de secretaris van het examen, de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald.

N.B. Indien de eindexamenkandidaat het werk niet kan hervatten behoudt het tot dan toe gemaakte werk zijn geldigheid. Uitsluitend in bijzondere gevallen kan de rector het gemaakte werk ongeldig verklaren.

Een eindexamenkandidaat die vóór de zitting onwel is, dient altijd contact met de afdelingsleider op te nemen over wel of geen deelname aan de zitting.

Een eindexamenkandidaat die tijdens de zitting onwel wordt, dient dit altijd aan de surveillant te melden. Zonder deze melding kan achteraf beroep op onwel zijn niet worden geaccepteerd.

7. Indien een eindexamenkandidaat door ziekte of andere externe factoren niet in staat is een praktische opdracht of het PWS op de uiterste inleverdatum in te leveren, kan een eindexamenkandidaat in overleg met de betrokken docent, de afdelingsleider en de eindexamensecretaris een andere uiterste inleverdatum vaststellen. Om voor dit uitstel in aanmerking te kunnen komen, dient de eindexamenkandidaat en/of zijn wettelijke vertegenwoordiger uiterlijk vijf werkdagen voor de uiterste inleverdatum contact op te nemen met de betrokken afdelingsleider.
8. Indien een eindexamenkandidaat zonder geldige reden een praktische opdracht of het PWS niet inlevert op de uiterste inleverdatum, zal dit worden aangemerkt als een onregelmatigheid, waarbij hoofdstuk 1 artikel 5 in werking treedt.
9. Een eindexamenkandidaat is verplicht ten behoeve van een mondelinge SET
 - op een vooraf aangegeven tijdstip een voorlopige literatuurlijst in te leveren;
 - ook is de kandidaat verplicht op een vooraf aangegeven tijdstip een definitieve lijst aan te leveren. Indien een kandidaat de definitieve lijst te laat of niet inlevert, wordt uitgegaan van de ingeleverde voorlopige literatuurlijst. (zie bijlage 2)
10. In bijzondere gevallen kan de rector besluiten een in het PTA vastgesteld onderdeel van het SE uit te stellen voor alle daarbij betrokken kandidaten.
11. Technische mankementen (bijvoorbeeld defecte printers, niet functionerende email) of afwezigheid door ziekte op de dag dat werk t.b.v. onderdelen van het SE moeten worden ingeleverd, gelden niet als excuus voor het te laat inleveren.
12. Een eindexamenkandidaat kan tot maximaal een half uur na aanvang van een schriftelijke SET of herkansing tot het examenlokaal worden toegelaten. De eindexamenkandidaat levert het werk tegelijkertijd met de andere kandidaten in. Er wordt geen extra tijd toegekend.

Als een eindexamenkandidaat zonder geldige reden meer dan een half uur te laat is bij een schriftelijke SET of herkansing, moet de leerling zich onverwijld melden bij de afdelingsleider. De eindexamenkandidaat kan dan niet meer worden toegelaten tot de examenruimte en de betreffende schriftelijke SET zal

worden afgenomen tijdens de herkansings- en inhaaldag. De herkansingsmogelijkheid voor het betreffende vak komt dan te vervallen. Een examenkandidaat die te laat is kan niet meer worden toegelaten als er al leerlingen zijn die het examenlokaal hebben verlaten.

13. Tijdens de afname van een SET is het de eindexamenkandidaat niet toegestaan tassen, jassen, smartphones, smartwatches en andere geluidsdragers en communicatieapparatuur of andere media die toegang tot internet verschaffen, mee te nemen in het examenlokaal. Deze regeling is ook van toepassing bij het maken van praktische opdrachten of praktische toetsen die op vooraf vastgestelde tijden binnen school moeten worden afgenomen. Bij overtreding treedt artikel 5 van dit hoofdstuk in werking.

1.4 HET CENTRAAL EXAMEN (CE)

art.13. 1. Tijdvakken en afneming CE

Het CE wordt afgenomen in havo 5 en vwo 6 en kent drie tijdvakken. Voor data van de tijdvakken, zie Examendraaiboek dat in april wordt uitgereikt

2. Noodscenario centrale examens

Voor eventualiteiten waarbij de geheimhouding van de examens geschonden is of afname niet mogelijk is, heeft het College voor toetsing en Examens (CvTE) een calamiteitenplan opgesteld. In het meest ingrijpende noodscenario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kan het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie.

art.14. Gang van zaken tijdens het CE

1. Het CE van het eerste en tweede tijdvak vindt plaats op school, met uitzondering van de examens van de aangewezen vakken, die op een centrale locatie plaatsvinden. In het examendraaiboek van de leerlingen, dat tijdens de verplichte exameninstructie wordt uitgereikt, wordt bekend gemaakt welke vakken als aangewezen worden vastgesteld.
2. Voor de zitting wordt gecontroleerd of elke eindexamenkandidaat aanwezig is.
3. Tijdens een toets van het CE worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven, gedaan. Ook niet als in de opgaven een fout geconstateerd wordt, tenzij het CvTE daarvan vooraf mededeling doet.
4. De rector draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het CE wordt uitgeoefend. Buitenstaanders worden niet tot de examenzaal toegelaten.
5. Het werk wordt gemaakt op papier, verstrekt door de school. De school verstrekt eveneens kladpapier. Kandidaten mogen geen papier meenemen naar de examenzaal.
6. Met uitzondering van tekeningen en grafieken mag het werk niet met potlood worden gemaakt.
7. De eindexamenkandidaat vermeldt voor de aanvang van het examen zijn examenummer en zijn naam op alle in te leveren papieren.
8. Tassen, jassen, smartphones, smartwatches en andere geluidsdragers, communicatieapparatuur of andere media die toegang kunnen verschaffen tot internet e.d. dienen buiten de examenruimte te worden achtergelaten.
9. Voor het CE ontvangt de eindexamenkandidaat een overzicht van de bij de examens toegestane hulpmiddelen of de zaken die elke eindexamenkandidaat bij een bepaald examen bij zich dient te hebben. Het meenemen van andere hulpmiddelen is verboden.
10. Tijdens het uitdelen van de opgaven en de zitting dient er volkomen rust in de examenzaal te heersen.
11. Alle leerlingen dienen bij een examen tijdig aanwezig te zijn. Een eindexamenkandidaat die te laat komt, mag uiterlijk een half uur na het begin van de zitting tot de examenzaal worden toegelaten.

- Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.
12. Kandidaten die meer dan een half uur na de aanvang van de zitting aankomen, mogen niet meer deelnemen aan de zitting. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de rector, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Op de overige zittingen van het eerste tijdvak dienen zij wel te verschijnen.
 13. Zonder toestemming van een toezichthouder mag een eindexamenkandidaat zich gedurende het examen niet verwijderen uit de examenzaal.
 14. Kandidaten mogen het werk inclusief opgaven met bijlage(n), uitwerk- of kladpapier inleveren en onder begeleiding de examenzaal verlaten vanaf een uur na aanvang van de zitting tot uiterlijk een half uur voor het einde van de reguliere examen-zitting. Nadat een eindexamenkandidaat de examenzaal heeft verlaten, wordt geen toegang meer verleend tot het einde van de examen-zitting.
 15. Een eindexamenkandidaat die tijdens de zitting onwel wordt, kan onder begeleiding de examenzaal verlaten.
In overleg met de eindexamenkandidaat beoordeelt de rector of de eindexamenkandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
Indien de eindexamenkandidaat het werk niet kan hervatten, kan de inspecteur zo mogelijk mede op grond van een medische verklaring beslissen, dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De eindexamenkandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen. Eventuele herkansing van het desbetreffende vak kan dan plaatsvinden in het derde tijdvak ten overstaan van het CvTE.
 16. De eindexamenkandidaat is verantwoordelijk voor het inleveren van zijn gehele werk bij de toezichthouders.
 17. De examenopgaven mogen niet voor het beëindigen van de zitting buiten de examenzaal gebracht worden. Deze regel geldt ook voor uitwerk- of kladpapier. Een kwartier voor het einde van de zitting geeft een daartoe aangewezen toezichthouder dit tijdstip aan.

art. 15. Vaststelling cijfer CE

1. De examinerator en de gecommiteerde (tweede corrector) stellen in onderling overleg de score voor het CE vast.
2. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, wordt de rector op de hoogte gesteld, die in overleg met de rector van de gecommiteerde overeenstemming bereikt, dan wel besluiten tot het inschakelen van een onafhankelijke derde corrector, die een bindende uitslag zal vaststellen.
3. De rector stelt op de dag van de uitslag aan de hand van de overeengekomen scores conform lid 1 en lid 2 het cijfer vast met behulp van de door het CvTE verstrekte lijsten voor omzetting van score naar cijfer.

art. 16. Verhinderung CE

1. Indien een eindexamenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd bij een of meer toetsen in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het CE voor ten hoogste twee toetsen per dag te voltooien.
2. Indien een eindexamenkandidaat in het tweede tijdvak eveneens verhinderd is, of wanneer hij het CE in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het CvTE zijn eindexamen te voltooien.
3. De eindexamenkandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de rector aan bij het CvTE. In dat geval deelt de rector aan het CvTE mede welke cijfers de eindexamenkandidaat voor het SE en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het CE heeft gehaald, alsmede, of artikel 20 deels of geheel van toepassing is.

4. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de rector.

art. 17. Afwijking wijze van examineren

1. De rector kan toestaan dat een gehandicapte eindexamenkandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die eindexamenkandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in lid 1 bedoelde aangepaste wijze van examineren dat :
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het CE in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het CE met ten hoogste 30 minuten;
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in de deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan toestaan dat ten aanzien van een eindexamenkandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, met betrekking tot het vak Nederlandse taal en letterkunde of tot enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit. De afwijking kan voor zover het CE betreft slechts bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.
4. Van afwijkingen wordt in een aantal gevallen mededeling gedaan aan de inspectie.

1.5 UITSLAG, HERKANSING, DIPLOMERING**art.18. Eindcijfer eindexamen**

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een heel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het SE en het cijfer voor het CE. Is dit gemiddelde niet een heel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 50 of meer zijn, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een SE is gehouden, is het cijfer voor het SE tevens het eindcijfer.

art.19. Vaststelling uitslag**1. havo en atheneum**

De rector en de eindexamensecretaris stellen de uitslag vast met inachtneming van art. 20 en 21. Indien het nodig is om de eindexamenkandidaat te laten slagen betrekken de rector en de eindexamensecretaris een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen. Een eindexamenkandidaat kan aldus niet zakken op een extra vak.

2. gymnasium

Voor kandidaten die examen gymnasium doen, geldt na inachtneming van artikel 21 de volgende beperkende bepaling:

Een eindexamenkandidaat die eindexamen gymnasium doet en gezakt zou zijn als gevolg van een onvoldoende (of ontbreken van een compensatiecijfer) bij de klassieke talen, maar wél een extra vak heeft gevolgd en met het wegstrepen van de klassieke taal theoretisch geslaagd zo zijn, wordt afgewezen en aan deze eindexamenkandidaat kan géén atheneumdiploma worden uitgereikt. Om in het bezit te komen van een vwo-diploma, moet deze eindexamenkandidaat opnieuw examen doen in 1 of meerdere vakken aan een instelling van vavo of het hele programma opnieuw afleggen op de eigen school.

art.20. Uitslag***Slaag-zak-regeling havo***

1. De eindexamenkandidaat die eindexamen havo heeft afgelegd, en het CE voor alle vakken heeft afgelegd binnen een schooljaar is geslaagd indien:
 - Het rekenkundige gemiddelde van zijn bij het CE behaalde cijfers ten minste 5,5 is en daarnaast:
 - a. alle eindcijfers 6 of hoger zijn, óf
 - b. er 1 x 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, óf
 - c. 2 x 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is, waarbij geldt dat slechts 1 x 5 mag zijn behaald voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en in voorkomende gevallen wiskunde A, wiskunde B, óf
 - d. 1 x 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is én waarbij het cijfer 4 niet is behaald voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en in voorkomende gevallen wiskunde A, wiskunde, óf
 - e. 1 x 5 en 1 x 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is en waarbij slechts 1 x 5 mag zijn behaald

- voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en in voorkomende gevallen wiskunde A, of wiskunde B.
- f. Het schoolexamen rekenen 3F is afgesloten (betreft alleen de kandidaten die geen examen doen in wiskunde).
- Geen van de eindcijfers van de afzonderlijke onderdelen 3 of lager is. Dit geldt ook voor de afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer.
2. In aanvulling op lid 1 geldt:
 - dat het combinatiecijfer als apart eindcijfer bij de uitslagbepaling wordt meegenomen (zie PTA, hoofdstuk 2.3 art. 10).
 - dat het vak LO moeten zijn beoordeeld als “voldoende” of “goed”.
 3. De eindexamenkandidaat die niet voldoet aan de voorwaarden van lid 1, 2 van dit artikel is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing (zie art. 21).
 4. De eindexamenkandidaat die geslaagd is en voor de afgesloten vakken die meetellen in de uitslag, inclusief het combinatiecijfer een gemiddelde haalt van 8,0 of hoger en geen van de cijfers lager is dan een 6,0, is Cum Laude geslaagd.
 5. Zodra de uitslag ingevolge lid 1 en 2 is vastgesteld, maakt de rector deze tezamen met de eindcijfers schriftelijk aan iedere eindexamenkandidaat bekend, onder mededeling van het in art. 21 bepaalde. De in de eerste volzin bedoelde uitslag is de definitieve uitslag indien art. 21, lid 1, geen toepassing vindt.

Slaag-zak-regeling vwo

1. De eindexamenkandidaat die eindexamen vwo heeft afgelegd, en het CE voor alle vakken heeft afgelegd binnen een schooljaar is geslaagd indien:
 - Het rekenkundige gemiddelde van zijn bij het CE behaalde cijfers ten minste 5,5 is en daarnaast:
 - a. alle eindcijfers 6 of hoger zijn, óf
 - b. er 1 x 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, óf
 - c. 2 x 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is, waarbij geldt dat slechts 1 x 5 mag zijn behaald voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en in voorkomende gevallen wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C, óf
 - d. 1 x 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is én waarbij het cijfer 4 niet is behaald voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en in voorkomende gevallen wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C, óf
 - e. 1 x 5 en 1 x 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is en waarbij slechts 1 x 5 mag zijn behaald voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en in voorkomende gevallen wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C.
 - Geen van de eindcijfers van de afzonderlijke onderdelen 3 of lager is. Dit geldt ook voor de afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer.
2. Dat in aanvulling op lid 1 geldt:
 - het combinatiecijfer als apart eindcijfer bij de uitslagbepaling wordt meegenomen (zie PTA, hoofdstuk 2.3 art. 10).
 - LO moeten zijn beoordeeld als “voldoende” of “goed”.
3. De eindexamenkandidaat die niet voldoet aan de voorwaarden van lid 1, 2 van dit artikel is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing (zie art. 21).
4. De eindexamenkandidaat die geslaagd is en voor de afgesloten vakken die meetellen voor de uitslag, inclusief het combinatiecijfer een gemiddelde haalt van 8,0 of hoger en waarbij geen van de cijfers lager mag zijn dan een 7,0, is Cum Laude geslaagd.
5. Zodra de uitslag ingevolge lid 1 en 2 is vastgesteld, maakt de rector deze tezamen met de eindcijfers schriftelijk aan iedere eindexamenkandidaat bekend, onder

mededeling van het in art. 21 bepaalde. De in de eerste volzin bedoelde uitslag is de definitieve uitslag indien art. 21, lid 1, geen toepassing vindt.

art. 21. Herkansing CE

1. Elke eindexamenkandidaat mag na de eerste uitslagbepaling voor één vak deelnemen aan het CE, voor zover dat mogelijk is, in een volgend tijdvak van hetzelfde examenjaar.
2. De eindexamenkandidaat stelt de rector vóór een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in lid 1 bedoelde recht.
3. Door het vragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige.
4. Na herkansing van een CE telt het hoogste cijfer voor dat vak tijdens het CE behaald.
5. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 19 en wordt deze schriftelijk aan de eindexamenkandidaat bekendgemaakt.
6. Indien een leerling voor een vak examen op vwo-niveau heeft afgelegd, mag in de herkansing voor havo-niveau worden gekozen.

art. 22. Diploma en cijferlijst

1. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke eindexamenkandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld de cijfers voor het SE, inclusief het combinatiecijfer, de cijfers voor het CE, de vakken en het onderwerp of de titel van het PWS, en de beoordeling van het vak LO, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.
2. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde eindexamenkandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet verstrekt.
3. Indien een eindexamenkandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die tenminste tezamen een eindexamen vormen, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken op de cijferlijst vermeld, tenzij de eindexamenkandidaat daartegen bezwaar heeft.
4. De rector reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat die de school verlaat een cijferlijst uit.

1.6 OVERIGE BEPALINGEN

art.23. Bewaren examenwerk

SE (het examendossier)

1. Voor bepalingen over het beheer van het SE (examendossier): zie Hoofdstuk 1.3 art. 10.
2. Na iedere toetsperiode waarin onderdelen van het SE zijn afgenomen, ontvangt de leerling een rapportage met de resultaten via Magister.
3. Schoolexamenwerk wordt tenminste tot 6 maanden na vaststelling van de uitslag op school bewaard.

CE

1. Het werk van het CE der kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de rector, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de rector en de eindexamensecretaris ondertekend exemplaar van de lijst, bedoeld in art. 56 van het Eindexamenbesluit VO, wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.

3. De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij het CE gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijven in het archief van de school.

art. 24. Inzien examenwerk

1. Het schriftelijk werk van het SE en het CE kan met toestemming van de eindexamensecretaris door belanghebbenden worden ingezien als:
 - de eindexamenkandidaat door ziekte afwezig was bij de bespreking van het gemaakte werk van het SE.
 - een van de ouders/verzorgers of de meerderjarige leerling inzage wil hebben in het gemaakte werk en,
 - indien naar het oordeel van de secretaris gewichtige redenen aanwezig zijn om nogmaals het gemaakte werk te mogen inzien.
2. Het inzien vindt plaats op school onder toezicht en gedurende een daarvoor bestemde periode die wordt bepaald door het CvTE (CE) en de school (SE).
3. Het inzien van het CE gebeurt onder toezicht van een andere medewerker van de school dan de vakdocent nadat de uitslag is vastgesteld.
4. Het examenwerk mag niet worden gekopieerd.

art. 25. Spreiding eindexamenen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een eindexamenkandidaat die het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de eindexamenkandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee opeenvolgende schooljaren wordt afgelegd. Bij de beslissing om gespreid examen toe te staan wordt vastgelegd in welk jaar de eindexamenkandidaat voor welk vak examen aflegt. Voor elk vak mag maar in een van beide jaren examen worden afgelegd.
2. Het bevoegd gezag geeft zijn in lid 1 bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van tijdvak 1 van het CE. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een eindexamenkandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken CE heeft afgelegd.
3. Art. 21, lid 1 t/m lid 6 is ten aanzien van de eindexamenkandidaat van toepassing in schooljaar 1 en 2 van het gespreid eindexamen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in schooljaar 1 ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in schooljaar 1 het eindexamen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De vaststelling van de uitslag geschiedt overeenkomstig artikel 20, lid 1 t/m 4.

HOOFDSTUK 2 PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING (PTA)

2.1 ALGEMENE BEPALINGEN

- art.1.** Het SE vindt plaats onder de bepalingen dienaangaande in het examenreglement.
- art.2.** In havo 4 en vwo 4 en 5 worden in elke periode overwegend voortgangstoetsen (VGT's) afgenomen. Deze VGT's maken geen onderdeel uit van het examendossier. Het aantal SE-toetsen is in de genoemde klassen nog beperkt. De rapportcijfers worden echter (mede) bepaald door de voortgangstoetsen. De overgangsregeling staat vermeld op de website.

2.2 REGELS OMTRENT VAKKEN EN ONDERDELEN SE

- art. 3.** Een toets van het SE kan bestaan uit:
- schriftelijke SET
 - mondelinge SET
 - praktische opdrachten en handelingsdelen
 - het PWS
- art. 4.** Per onderdeel worden onderstaande punten opgenomen in de vakspecifieke regels:
- schriftelijke SET
 - aantal toetsen
 - toetsvorm
 - inhoud per toets (verwijzing naar literatuur/methode en/of naar eindtermen examenprogramma)
 - tijdsduur van de toets
 - weging in SE
 - toetsmomenten
 - mondelinge SET: voor de vakspecifieke regels zie bijlage 2
 - praktische opdrachten
 - aantal
 - inhoud per praktische opdracht en handelingsdelen
 - werkperiode
 - weging in SE
 - PWS (bijlage 1)
 - combinatiemogelijkheden (= voortzetting van een praktische opdracht)
 - inhoudelijke eisen
 - onderscheid havo/vwo
 - beoordelingscriteria
 Voor verdere bepalingen zie de ELO in Magister.
- art.5.** De verantwoordelijkheid voor de vaststelling van opgaven, beoordelingsmodellen en cijfers voor het SE ligt bij de leden van de examencommissie.
- art.6.** Het SE in een vak bestaat uit het afnemen van één of meerdere toetsen. De toetsen in een vak beslaan tezamen tenminste de stof waarover het SE zich ingevolge het eindexamenprogramma uitstrekt.

art.7. De leerstof die bij een SE wordt getoetst, moet minstens één week voor de dag waarop de toets wordt afgenomen, zijn behandeld.

art.8. 1. Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het eindoordeel over een eindexamenkandidaat meetelt, stelt de examinator de eindexamenkandidaat zo spoedig mogelijk in kennis.

2. Een kandidaat kan tot 3 werkdagen nadat een gemaakt onderdeel van het schoolexamen met de docent is besproken beroep aantekenen bij de examencommissie als hij het met de beoordeling door de docent niet eens is.

2.3 CIJFERBEPALING

art.9. Cijfer SE

1. De examinator drukt zijn eindoordeel over kennis, inzicht en vaardigheden van een eindexamenkandidaat in elk vak uit in een cijfer voor het SE. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10. In deze schaal van cijfers komt aan de gehele cijfers 1 tot en met 10 de volgende betekenis toe

1 = zeer slecht	6 = voldoende
2 = slecht	7 = ruim voldoende
3 = zeer onvoldoende	8 = goed
4 = onvoldoende	9 = zeer goed
5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend

2. Indien in een vak tevens CE wordt afgelegd, worden de in lid 1 genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal. Indien op het SE geen CE volgt worden gehele cijfers gebruikt.

3. In afwijking van lid 1, wordt het vak LO beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van het vak, zoals blijkend uit het examendossier.

4. Het eindcijfer voor het SE per vak is het gewogen gemiddelde van de cijfers bedoeld in lid 1. Het gewicht is aangegeven bij de vakspecifieke informatie die in dit PTA is opgenomen. Indien het een SE van een vak betreft waar een CE op volgt en het gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal (5,45.. wordt 5,5 en 5,44... wordt 5,4). Indien het een SE van een vak betreft waar geen CE op volgt, wordt afgerond op één decimaal en wordt vervolgens het eindcijfer voor het SE vastgesteld : 5.45.. wordt 5,5 wordt 6; 5,44.. wordt 5,4 wordt 5.

art.10. Het combinatiecijfer

1. Het combinatiecijfer is het rekenkundig gemiddelde van de ‘kleine vakken/onderdelen’ die met een cijfer op de cijferlijst staan. Elk van deze cijfers telt even zwaar mee. Ook het combinatiecijfer wordt op de cijferlijst vermeld.

2. De onderdelen die het combinatiecijfer vormen zijn maatschappijleer, CKV en PWS.

3. Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5,45 een 5. Voor de berekening van de afzonderlijke deelvakken behorend tot het combinatiecijfer zie: PTA, art. 9 lid 4.

4. Het combinatiecijfer weegt mee bij de bepaling van de examenuitslag. De uitslagregeling met daarin het combinatiecijfer wordt door de wetgever voorgeschreven (de slaag/zakregeling).

5. In de slaag/zakregeling is de bepaling opgenomen dat een eindcijfer van een drie of lager op de cijferlijst betekent dat de eindexamenkandidaat niet geslaagd is. Dit geldt voor alle onderdelen die meewegen in het combinatiecijfer.

art.11. Indien een eindexamenkandidaat van oordeel is dat een beoordeling, zoals bedoeld in PTA, art. 8, onjuist is, dient hij binnen 24 uren nadat de beoordeling hem werd medegedeeld zijn met redenen omklede bezwaren kenbaar te maken aan de betreffende examinerator; desgewenst kan hij vervolgens, doch binnen tweemaal 24 uren nadat bedoelde beoordeling hem werd medegedeeld, zijn bezwaren, met redenen omkleed, schriftelijk indienen bij de eindexamensecretaris. De rector deelt de eindexamenkandidaat en de examinerator en – zo nodig en mogelijk – een andere aan de school verbonden leraar voor het vak waarop de betreffende toets betrekking heeft, gehoord, zijn oordeel mede aan de examinerator die daarna de toets opnieuw beoordeelt en van deze beoordeling ten spoedigste de eindexamenkandidaat in kennis stelt. Deze laatste beoordeling is onherroepelijk.

art.12. Voor de overgang van leerjaar 4 naar 5 en van 5 naar 6 gelden bevorderingsnormen. Een leerling die niet aan de bevorderingsnormen voldoet moet het gehele leerjaar overdoen. Alle cijfers van het SE uit dat leerjaar vervallen. Leerlingen die doubleren, zakken, overstappen of instromen, wordt verwezen naar bijlage 4.

2.4 HERKANSING EN HEREXAMEN

art. 15. Herkansing SET's

1. Iedere eindexamenkandidaat heeft met inachtneming van lid 2 en 3 het recht om opnieuw deel te nemen aan SET's die worden beoordeeld met een cijfer. Ook mag een eindexamenkandidaat alsnog hieraan deelnemen (op de herkansingsdag) indien hij door ziekte of ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest aan de desbetreffende toets deel te nemen.
2. Een leerling die wil deelnemen aan een herkansing voor een SET of rekentoets, dient zich hiervoor voor de gestelde deadline digitaal in te schrijven. De leerling krijgt hiervoor een mail via Magister met daarin een link naar het inschrijfformulier. Tevens krijgt de leerling een ontvangstbevestiging van deze aanmelding via de mail. Dit geldt als bewijs van (tijdige) aanmelding.
3. De volgende herkansingsmogelijkheden worden geboden:
 - De havo-kandidaat heeft voor alle vakken samen 4 herkansings-mogelijkheden over de leerjaren vier en vijf. De vwo-kandidaat heeft voor alle vakken samen 5 herkansingsmogelijkheden over de leerjaren vier, vijf, zes.
 - Van de SET's uit leerjaar havo 4 mag de eindexamenkandidaat er één herkansen. Van de SET's uit de leerjaren vwo 4 en 5 mag de eindexamenkandidaat er per jaar één herkansen. De herkansing van een SET uit de laatste toetsweek van havo 4, vwo 4 en vwo 5 kan alleen plaatsvinden na bevordering naar het volgende leerjaar.
 - In het eindexamenjaar mag de kandidaat na iedere toetsweek één SET herkansen over de voorafgaande toetsweek.
 - Van SET's in het examenjaar kan voor een afzonderlijk vak niet meer dan één herkansingsmogelijkheid worden ingezet. *
 - Indien een kandidaat in een voorexamenjaar of in het eindexamenjaar na een toetsweek geen gebruik maakt van de herkansingsmogelijkheid vervalt deze.
 - Herkansingen vinden plaats vóór of op de eerste dag van de eerstvolgende toetsweek, of op een ander door de school vast te leggen tijdstip.
 - Uitgesloten van herkansing zijn praktische opdrachten (onderzoek/PO/excel PO wiskunde), handelingsdelen, portfolio's, PWS, mondelinge SET's,

* Deze regeling is voor het examenjaar 2022 opgeschort

kijk/luistertoetsen Nederlands-Frans-Duits, de sets in havo 4 voor geschiedenis en fraudegevallen.

- Afspraken voor SET-cijfers en PO-cijfers bij doubleren, zakken, overstappen en instromen, zie bijlage 3.
- 4. Een eindexamenkandidaat die in geval van ziekte of om andere geldige redenen, dit ter beoordeling van de rector, niet kan meedoen aan een SET in de toetsweek, haalt deze SET in tijdens de herkansing. In dat geval vervalt het recht op herkansing voor dit vak. Op de dag van de herkansing geldt een maximum van drie toetsen (herkansing en inhalen samen).
- 5. De toetsvorm van de herkansing kan afwijken van de oorspronkelijke toetsvorm.
- 6. Een eindexamenkandidaat die volgens het oordeel van de rector om ongeldige redenen niet deelneemt aan een SET, mag deze niet inhalen. Deze SET wordt conform artikel 5 van hoofdstuk 1 beoordeeld met het cijfer 1,0.
- 7. Een eindexamenkandidaat die aan een herkansing als bedoeld in lid 1 van dit artikel wenst deel te nemen, moeten zich daarvoor schriftelijk aanmelden bij de afdelingsleider vóór een nader te bepalen datum, binnen de school bekend te maken. Te late aanmeldingen worden niet geaccepteerd.
- 8. Na de herkansing van een SET telt het hoogste cijfer.
- 9. Een eindexamenkandidaat die, met of zonder geldige reden, niet aan een herkansing deelneemt, wordt niet opnieuw in de gelegenheid gesteld de herkansingstoets te maken. De herkansingsmogelijkheid komt dan te vervallen.
- 10. In onderling overleg en na toestemming van de rector, kunnen examinator en een eindexamenkandidaat die inhaalt of herkanst, afspreken dat een SET op een afwijkende wijze wordt afgenomen.

art. 16. Herexamen SE

De school stelt de leerling niet in de gelegenheid tot het afleggen van een herexamen van het SE van het vak. Alleen afzonderlijke SET's mogen herkanst worden.

BIJLAGE 1 ALGEMENE EISEN PROFIELWERKSTUK (PWS)

INLEIDING

Een van de onderdelen van het examendossier is het PWS: een meesterstuk, een proeve van eigen kunnen en inspanning van een examenkandidaat. Het gaat om een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn voor het desbetreffende profiel. Het kan de vorm hebben van een schriftelijk verslag, maar in overleg met de begeleider zijn ook andere vormen mogelijk.

In deze bijlage staan de algemene eisen van het PWS. In de handleiding Profielwerkstuk (zie Mencia-site) worden per vak de specifieke eisen genoemd.

ALGEMENE EISEN

- het werken aan het PWS start in de tweede helft van het voor-examenjaar; als onderdeel van het schoolexamen moet het PWS voor het eerste examentijdvak worden afgerond.
- het PWS heeft betrekking op één of meerdere vakken van je totale eindexamenpakket en hoeft dus niet op vakken uit het profieldeel betrekking te hebben. Wel moet altijd ten minste één groot vak herkenbaar zijn met een minimale omvang van 320 studielasturen (havo) of 400 (vwo);
- het PWS omvat een studielast van tenminste 80 studielasturen per leerling;
- tto-leerlingen schrijven hun PWS in het Engels;
- er wordt zoveel mogelijk in tweetallen gewerkt aan een PWS;
- het PWS moet voldoen aan de criteria en eisen die je begeleider stelt: je bent verplicht kennis te hebben van deze criteria en eisen;
- het PWS wordt geschreven in Arial 11 (voetnoot in Arial 9), regelafstand 1;
- je houdt een logboek bij: dit ter ondersteuning van de planning en het onderzoeks- en schrijftraject, zowel voor jou als je begeleider.
Zonder logboek wordt je PWS niet beoordeeld;
- je bent zelf tijdens het PWS-traject verantwoordelijk voor het inplannen van minimaal 5 contactmomenten met je begeleider;
- alle geraadpleegde en in het PWS gebruikte bronnen moeten duidelijk worden vermeld; citaten en parafraseringen moeten worden voorzien van een bronvermelding.
Zonder correcte bronvermelding wordt je PWS niet beoordeeld.
Vraag je begeleider naar de eisen met betrekking tot brongebruik en bronvermelding.
- illustratiemateriaal (grafieken, tabellen e.d.) is een uitstekend middel om overzichtelijk en compact een hoeveelheid informatie aan te bieden en gebruik je alleen als ze functioneel zijn (niet als bladvulling dus). Voorzie deze met een volgnummer en een passend bij- of onderschrift.
- het PWS moet verplicht op de daarvoor aangewezen data worden ingeleverd:
 - in geprinte/gedrukte versie én
 - in digitale/elektronische versie via Magister: met speciale programmatuur wordt je digitale/elektronische versie op plagiaat en/of ander bedrog gecontroleerd!
- de beoordeling van het PWS gebeurt volgens een beoordelingsmodel, dat per vak kan verschillen: je bent verplicht kennis te hebben van dit beoordelingsmodel;
- het PWS-cijfer vormt samen met het cijfer voor en CKV een combinatie-cijfer. De afzonderlijke cijfers mogen niet lager zijn dan een 3 (zie: Examenreglement, hoofdstuk 2.3, artikel 10 en hoofdstuk 1.5, artikel 20);
- voor leerlingen die gebruik maken van een vrijstellingsregeling voor maatschappijleer en/of CKV bestaat het combinatiecijfer alleen uit het PWS-cijfer en de overgebleven onderdelen;
- het PWS mag niet herkanst worden.
- eventuele kosten bij het maken van het PWS kun je niet bij de school declareren.

Data:

Belangrijke data, over het PWS vind je in de jaarplanning op www.mencia.nl.

BIJLAGE 2: AFSPRAKEN MONDELINGE SET

	Nederlands havo-vwo	Engels havo-vwo	Duits havo-vwo	Frans havo-vwo
Onderdeel:	spreekvaardigheid/literatuurlijst			
Niveau en beoordeling:	kennis en vaardigheid	vloeiend taalgebruik		
		H: ERK B1+ V: ERK B2		H: ERK B1 V: ERK B1+
Inhoud:	-in overleg met eigen docent -criteria sectie Nederlands -docent H5/H6 accepteert lijst H4/V5	havo: -10 artikelen -4 boeken vwo: -10 artikelen -6 boeken Vwo-tto: -2 keuzeteksten IB -6 boeken	havo: -gesprek over eigen leven -in de klas besproken artikelen -presentatie ei- gen onderwerp vwo -gesprek over eigen leven -door de leer- ling zelf gele- zen artikelen -2 boeken	havo: -eigen onder- werp -artikelen -gesprek over de toekomst leerling -een boek vwo: -een boek -artikelen
Inleveren voorlopige boeken-/artikelenlijst:	Uiterlijk 3 weken voor aanvang toetsperiode 3.			
Inleveren definitief goedgekeurde boeken-/artikelenlijst:	Uiterlijk 2 weken voor aanvang toetsperiode 3 moeten de lijst met artikelen en gelezen boeken (indien van toepassing) ingeleverd worden. Voor vwo Frans geldt dat er naast de titel van het gelezen boek ook een samenvatting ingeleverd moet worden.			
-te laat inleveren/ wijzigen literatuurlijst/ eigen onderwerp (zonder overleg met docent) -afwezigheid bij SET mondeling (ongeldige reden)	zie: examenreglement, hoofdstuk 1: -artikel 5 (onregelmatigheden). -artikel 12 (verhinderings/te laat inleveren/niet naar behoren afronden).			

BIJLAGE 3: AFSPRAKEN SET- EN PO-CIJFERS BIJ DOUBLEREN, ZAKKEN, OVERSTAPPEN EN INSTROMEN			
	SET-cijfer:	PO-cijfer:	PWS-cijfer
doubleur: H4 → H4 V4 → V4 V5 → V5	alle SET's/PO's H4/V4/V5 opnieuw; nieuwe cijfer telt. Indien afgesloten vak, dat onderdeel is van het combinatiecijfer, is afgesloten met minimaal een 6,50 gemiddeld, dan kan de kandidaat ervoor kiezen dit cijfer te laten staan en het vak niet opnieuw te doen.		
gezakt: H5 → H5 V6 → V6	alle SET's/PO's H5/V6 opnieuw; nieuwe cijfer telt. inf: SET 3 en SET 4 opnieuw; nieuwe cijfer telt.		Keuze: - PWS-cijfer blijft staan; - PWS opnieuw: nieuwe cijfer telt. - SOLO blijft staan - SOLO opnieuw: nieuwe cijfer telt
overstapper: V4 → H4	alle SET's/PO's H4 opnieuw; nieuwe cijfer telt. Afgesloten vakken (maat/ ckv) onafgeronde V4 cijfer + 0,5. Bij CKV: inhalen SET CKV CZP2		
overstapper: V5 → H5	- vakken zonder SET's in H4: leerlingen maken alle SET's in H5; - reeds gemaakte SET's in V5 die corresponderen met SET's in H4: H5 cijfer: V5 cijfer + 0,5 - ckv: vrijstelling	alle PO's van de niet afgesloten vakken: H5 cijfer: V5 cijfer + 0,5	
	voor reeds afgesloten vakken V5 geldt: - maat: eindcijfer H: niet afgeronde eindcijfer V+0.5. - ckv: niet-afgeronde eindcijfer V5 + 0,5 - eio: leerling ontvangt certificaat.		
overstapper: H5 → V5	alle SET's/PO's en PWS opnieuw; nieuwe cijfer telt; maat + ckv: vrijstelling. inf: PO2 opnieuw (eventueel ander onderwerp)		
overstapper tussentijds: V4 → H4	reeds gemaakte SET's: H4 cijfer: V4 cijfer + 0,5 eventuele practica inhalen	alle PO's opnieuw; nieuwe cijfer telt	
instromer buitenaf	PTA individueel op maat snijden..		

**BIJLAGE 4: CRITERIA BEOORDELING LO M.B.T.
-AAN-/AFWEZIGHEID
-SOLO-PROJECT.**

Criteria beoordeling LO m.b.t. aan-/afwezigheid:

Uitgangspunten

- Een leerling die niet kan meedoen met een LO-les vanwege medische/fysieke redenen is wel aanwezig bij de LO les. De docent geeft de leerling tijdens deze les andere opdrachten.
- Een leerling die meerdere lessen niet kan volgen vanwege medische of fysieke redenen krijgt in overleg met de LO docent een vervangende opdracht.
- Een leerling mag max. 9* lessen (=blokuren) missen.
Als een leerling meer dan een derde van de lessen heeft gemist, is het voor de docent LO niet meer mogelijk om een beoordeling/cijfer te geven. Een leerling die meer dan 9 lessen heeft verzuimd en de met de docent LO gemaakte afspraken niet is nagekomen, krijgt geen cijfer en is derhalve niet bevorderbaar.
- Een leerling die aan het eind van havo-4 of vwo-5 een onvoldoende heeft voor het vak LO, krijgt in het examenjaar de kans dit te repareren d.m.v. het SOLO project:
 - Als een leerling het SOLO project met goed gevolg heeft afgerond, krijgt de leerling een voldoende.
 - Als een leerling vanwege een geldige reden niet aan de aanwezigheidsverplichting van het SOLO project kan voldoen, krijgt hij/zij een vervangende opdracht (zie hiervoor de procedure SOLO project).
 - Is de leerling nalatig t.a.v. één van de bovenstaande twee punten, dan wordt een onvoldoende gegeven voor het vak LO. De leerling voldoet daarmee niet aan de exameneis dat het vak LO met voldoende of goed moet worden afgesloten. In dat geval kan de leerling geen diploma krijgen.

Concreet betekent bovenstaande voor leerlingen uit voorexamenklassen:

- bij 3x verzuim: De LO-docent geeft de leerling een schriftelijke waarschuwing.
- bij 6x verzuim: De afdelingsleider stuurt de leerling en/of zijn wettelijke vertegenwoordigers een brief met een uitnodiging voor een gesprek. In dit gesprek maken de afdelingsleider en de LO-docent afspraken over aanwezig zijn/meedoen met de lessen (al dan niet met de eigen klas) en en/of een vervangende opdracht
- bij 9x verzuim: Als de leerling de afspraken niet nakomt, kan hij niet beoordeeld worden. De leerling krijgt geen cijfer en niet bevorderbaar.

Criteria beoordeling m.b.t. SOLO project

Om het vak L.O. in het examenjaar voldoende af te sluiten moet het SOLO-project in havo 5 en vwo 6 met een voldoende worden afgerond.

Voor het voldoende afronden van het SOLO-project geldt het volgende:

- Er is voldaan aan de aanwezigheidsplicht bij het SOLO-project. Dit houdt in dat als een leerling gedurende het SOLO-project meer dan 3x geoorloofd (bijvoorbeeld wegens ziekte) of ongeoorloofd afwezig is, hij de gemiste lessen inhaalt tijdens reguliere LO-lessen. In overleg met de docent LO kan dit betekenen dat de leerling actief meedoet met de les of de docent assisteert bij de les.
- Het evaluatieformulier is per onderdeel van het SOLO-project ingevuld en ingeleverd.

* Uitgegaan is van 28 blokuren per schooljaar

